

§

13–16

Vuoigatvuohta geavahit suoma- giela, meänkieli ja sámegiela duop- mostuoluin

13S Dat gii lea oasálaš dehe sadjásaš oasálaš riekteáššis dehe áššis hálddašnrievttis, diggerievttis, eanan- ja birasduopmostuolus dehe mearrariettestuolus diggebires, mii ollásit laktásit gielddaiguin *Jiellevárri, Haparanda, Giron, Bájil* ja *Övertorneå* lea riekte geavtit suomagielat dehe meänkielat riekteáššis dehe áššis giedahallamis, jus riekteáššis dehe áššis lea čanastat soames dáiguin gielddaiguin. Seamma guoská sámegiela dakkár duopmostuolus duopmobiriin mii ollásit dehe belohakkii laktásit gielddaiguin *Árjepluovve, Jiellevárri, Johkamohkki* dehe *Giron*, jus riekteáššis dehe áššis lea čanastat soames dáiguin gielddaiguin.

Riekte geavahit suomagielat, meänkielat ja sámegiela go guodala duomu dahje mearrádusa ovtta riekteáššis dahje áššis mat duopmostuolus, mat namuhuvvot vuosttaš gurgadasas dán paragrafas, leat mearridan.

14S Riekte geavahit suomagielat, meänkielat dehe sámegiela riekteáššis dehe áššis duopmostuoluin 13 § siskilda rievttis addit áššebáhpiriid ja čálalaš duodaštusa dán gillii, riekte oazžut dáid áššebáhpiriid mat gullojit riekteáššái dehe áššái njálmálaččat jorgaluvvot dán gillii ja riekte njálmálaš giedahallamis duopmostuolus sárndut dán giela. Duopmostuolu galgá jorgalit áššebáhpiriid ja čálalaš duodaštusaid ruotagillii, jus dat eai leat čielgasit dárbašmeahtumat. Muđuinai galget duopmostuolus viggat geavahit unnitlogugielat iežasat oktavuodaiguin oasálaččain dehe su sadjásaččain.

Buot riekteáššis dehe áššis mat siskildit rievttis geavahit suomagielat, meänkielat dehe sámegiela duopmostuoluin 13 § jalgat oasálaččas dehe sadjásaš oasálaččas, geas váilu lágalaš veahkki, riekte gáibádusas oazžut duopmearrádusa ja duopmoákka dehe mearrádusa ja mearrádusákkastallama čálalaččat jorgaluvvot dán gillii.

15S Dat gii háliida geavahit suomagielat, meänkielat dehe sámegiela áššis giedahallama áigge duopmostuolus 13 § jalgat galgá gáibidit dan oktavuodas go áššis álggahuvvo dehe vuosttas geardde oasálaš galgá geavtit sátnevuorus áššis. Gáibádus oazžut jorgalusa 14 § go almmát čuoggá jalgat galgá buktot ovdan vahku siste das go duopmu dehe mearrádus lea diedihuvvon, jus dakkár gáibádus ii leat buktot ovdan ovdal áššis giedahaladettiin.

Jus gáibádus unnitlogugielat geavtimis dehe jorgalusa oazžumis buktot ovdan manjel go namuhuvvo vuosttas ja nuppi čuoggas dan oazžu hilgut. Dakkár gáibádusa oazžu maid hilgut jus lea čielggas ahte das lea soahpameahtun dárkkuhus.

16S Jus oasálaččas dehe sadjásaš oasálaččas lea riekte geavahit suomagielat, meänkielat dehe sámegiela riektegeavvamis dulka galgá adnot 5 ceahki 6-8 §§ ja 33 ceahki 9 § gearregastinlágas ja 50-52 §§ hálddahuoseas-salága (1971:291) mearrádusaid mielde (1971:291).

Länstyrelsen
Stockholm
Box 22067
104 22 STOCKHOLM
Tel: 010-223 10 00

Sametinget
Box 90
981 22 GIRON/KIRUNA
Tel: 0980-780 30

§

17–18

Suomagielat, meänkielat ja sámegiela ovdasku- vlladoaimmas, dihtolá- gan iežá pedagogalaš doaimmas ja boarrá- siidfuolahusas

17S Riekte ovttaskasaide dihto dáhpáhusas fállat ovdaskuvlla ja dihto iežá pedagogalaš doaimma suomagillii, meänkielat dehe sámegiellii heivehuvvo 8 ceahki 12 b § ja 25 ceahki 5 a § skuvlálágas (2010:800).

18S Riekte ovttaskasaide dihto dáhpáhusas fállat divššu boarrásiidfuolahusa rámmaid siskobealde našuvnnalaš unnitlogugielain heivehuvvo 8 ceahki. 6-9 §§ sosiálabálvaluslágas (2025:400).

§

19–21

Spiehkastagat & čuovvuleapmi

19S Jus leat sierra ákkat ráđdehus oazžu diedihit njuolggadusaid dán áššis birra, ahte dihto ráđdehus vuollasaš hálddahuoseiválde ii galgga čuovvut 8S. Seamma guoská gielddalaš eiseválddiide manjel go regiovnat ja gielddat leat ožžon ráđdehusas doaimmahanválddi.

20S Hálddahuoseiváldeid geavaheapmi dán lágas galgá árvvoštallot. Ráđdehus diediha njuolggadusaid dán čuovvovaš áššis birra, man eiseválddiin lea árvvoštallan ovdasvástádus. Dát dárkistanvástu ii mearkaš ahte

bearrágeahččanvásttus mii iežá eiseválddiin lea ráđdejuvvo.

21S Eiseváldi mas lea čuovvulanovddasvástádus galgá ráđde-addimiin, diehtujuohkimiin ja sullasaččain doaimmain veahkehit iežá hálddahuoseiváldeid lága heivehemiin.

§

1–5

Oppalaš njuolgadusat

1§ Dát láhka siskkilda me-arrádusaid našuvnnaš unnitloguin, našuvnnaš unnitlogugielain, hálddahusguovlluin ja rievttis geavahit unnitlogugielá hálddahuseiseválddiid luhtte ja duopmostuoluin. Láhka siskkilda maid mearrádusaid lága heiveheami čuovvumis.

2§ Našuvnnaš unnitlogut leat juvddálaččat, rome-
rat, sámít, ruotasuopmelaččat ja durdnosleagilaččat Ruota geatnegasvuoda mielde Eurohpáráđi rámmakonvenšuvnna jalgii našuvnnaš unnitloguid suddjemis (SÖ 2000:2)

ja eurohpaláš njuolgadusas riikkaoasi- dehe unnitlogugielas (SÖ 2000:3).
Giellalágas (2009:600) oaidná ahte našuvnnaš unnitlogugielat leat suomagiella, jiddisch, meänkieli, romani chib ja sámegiella.

3§ Giellat ja regiovnat galget dieđihit našuvnnaš unnitloguide sin vuoigatvuodain ja almmolaš ovddasvástádus dán lága jalgii dain čállošiiin maidda láhka čujuha. Seamma guoská stáhtalaš hálddahuseiseválddiid maid doaibma lea mearkašahhti našuvnnaš unnitloguide dehe unnitlogugielaide.

4§ Giellalágas (2009:600) namuhuvvo ahte servodagas lea erenomáš ovddasvástádus suddjet ja ovddidit našuvnnaš unnitlogugielaid. Servodat galgá maid muđui ovddidit našuvnnaš unnitloguid vejolašvuodaid seailluhit ja ovddidit iežas kultuvrra Ruotas. Máná kultuvrralaš identitehta ovddideapmi ja iežas unnitlogugielá geavaheapmi galget ovddiduvvot erenomážit.

5§ Hálddahuseiseválddit galget addit našuvnnaš unnitloguide vejolašvuoda váikkuheapmái jearaldagaide mat gusket sin ja nu guhkás go lea vejolaš ráđđadallat unnitloguiguin dakkár jearaldagain.

Vuosttaš gurgadasa jalgii ráđđadallan galgá dáhpá-
huvvat dan ládje ahte hálddašaneiseválddiid dollet ráhkaduslaš ságastallama našuvnnaš unnitloguiguin dárkkuhussan bastit váldit vuhtii sin oainnuid ja dárbbuid eiseválddiid mearrádusaidahkamis.

Lágas (2022:66) mii guoská konsultašuvnna sámi álbmoga guoskevaš áššiiguin, leat erenoamáš mearrádusat mat gusket konsultašuvnnaid sámi álbmogiin.

5a§ Hálddahuseiseválddit galget erenomážit ovddidit mánáid ja nuoraid vejolašvuodaid váikkuheapmái ja ráđđadallamii jearaldagain mat gusket sin ja heivehit hámiid dasa sin eavttuide.

5b§ Giellat ja regiovnat galget dohkkehhit ulbmiliid ja rávvagiid sin unnitlogupolitiikalaš bargui. Dieđut ulbmiliin ja rávvagiin mat leat dohkkehuvvon vuosttas gurgadasa jalgii galget gáibidettiin guđđojuvvot dan eiseváldái geas lea čuovvulanovddasvástádus 20 §.

§

6–7

Hálddahusguovllut

6§ Suomagiella hálddahusguovlun dárkkuhuvvo giellat *Botkyrka, Eskilstuna, Jiellevárri, Hallstahammar, Hanninge, Haparanda, Huddinge, Håbo, Giron, Köping, Bájil, Sigtuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Tierp, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Uppsala, Älvkarleby, Österåker, Östhammar* ja *Övertorneå* Meänkieli hálddahusguovlun dárkkuhuvvo giellat *Jiellevárri, Hápárándi, Giron, Bájil* ja *Övertorneå*.

Sámegiella hálddahusguovlun dárkkuhuvvo *Árjepluovve, Árviesjávrrie, Bierje, Jiellevárri, Herjedaelie, Johkamohkki, Giron, Likssjuo, Máláge, Suorssá, Lusspie, Straejmie, Ubmeje, Vu-altjere, Ååre, Älvdaelie* ja *Staaere*.

7§ ležá giellat go dat mat namuhuvvot 6 §:ás sáhttet ohcama maŋjel beassat suomagiella, meänkieli dehe sámegiella hálddahusguovlun. Ráđđehus váldá mearrádusa das ahte giella beassá gullot hálddahusguvlui.

Giella mii gullo hálddahusguvlui ráđđehusa mearrádusa mielde sáhtta ohcat ráđđehusas beassat eret hálddahusguovllus. Ráđđehus oazžu mearridit eret beassama jus leat erenomáš losses ákkat.

Ráđđehus oazžu dieđihit rávvagiin laktáseamis ja eret beassamis hálddahusguovllus.

§

8–12

Vuoigatvuolta geavahit suomagiella, meänkieli ja sámegiella eiseváldiin

8§ Ovttaskas lea riekti geavahit suomagiella, meänkieli sihke sámegiella iežas njálmmálaš ja čálalaš oktavuodaiguin hálddahuseiseválddiiguin maid geográfalaš doaibmaguovlu ollásit dehe oassái guoská unnitlogugielá hálddahusguvlui. Dát guoská áššiid maidda ovttaskas lea oasálaš dehe sadjásaš oasálaš, jus áššis lea čanastat hálddahusguvlui.

Jus ovttaskas geavaha suomagiella, meänkieli dehe sámegiella dakkár áššis, eiseváldi lea geatnegas addit njálmmálaš vástádusa seammá gillii. Ovttaskas geas váilu juridihkalaš veahkki lea riekti dan lassin gáibidit čálalaš jorgalusa mearrádus ja mearrádusa ágga áššis suomagillii, meänkieli dehe sámegillii.

Eiseváldi galgá muđuinai viggat váldit vuostá ovttaskasaid sin gillii.

9§ Olggobealde hálddahusguovlluid lea ovttaskas riekti geavahit suomagiella, meänkieli dehe sámegiella njálmmálaš ja čálalaš oktavuodaiguin hálddahuseiseválddiiguin áššiin maidda ovttaskas lea oasálaš dehe sadjásaš oasálaš, jus ášši sáhttet gieđahallat bargit geat máhttet unnitlogugielá.

10§ Ovttaskas lea álo riekti geavahit suomagiella, meänkieli ja sámegiella iežas čálalaš oktavuodaiguin *Riikkabeivviid áittardeddiin* dehe *vealahanáittardeddiin*. Seamma guoská ovttaskas čálalaš oktavuodaiguin *vuoigatvuodákánsleriin, Dáhkáduskássain, Vearrodoaimmahagin* ja *Bargogaskkusteddiin* áššiin main ovttaskas lea oasálaš dehe sadjásaš oasálaš.

11§ Hálddahuseiseválddit galget viggat gávdnat bargiid geat máhttet suomagiella, meänkieli dehe sámegiella gos dat dárbbahuvvo ovttaskasa oktavuodaiguin eiseválddiiguin.

12§ Hálddahuseiseválddit ožžot mearridit sierra áiggiid ja sierra báikkiid váldin dihte vuostá ovttaskasa gii sárdnu suomagiella, meänkieli dehe sámegiella, sihke atnit sierra telefodnaáiggiid.